

بررسی رابطه آموزش توانمند سازی معلمان مدارس ابتدایی لردگان بر کارآفرینی آموزشی و جامعه پذیری سازمانی آنان

محمد محمدی^{۱*}

سهیلا رشیدی^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۲۷ تاریخ چاپ: ۱۳۹۹/۱۱/۱۲

چکیده

هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه آموزش توانمند سازی معلمان مدارس ابتدایی لردگان بر کارآفرینی آموزشی و جامعه پذیری سازمانی آنان بود. این پژوهش کاربردی و از نوع همبستگی بوده که جامعه آماری معلمان مدارس ابتدایی شهر لردگان بودند و روش نمونه گیری نمونه گیری تصادفی ساده بود. برای تعیین نمونه آماری از جدول مورگان استفاده شد که تعداد نمونه آماری ۱۰۰ نفر با روش نمونه گیری در دسترس دست آمد. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه توانمندسازی نیروی انسانی ملهم (۲۰۱۲) و پرسشنامه کارآفرینی سازمانی مارگریت هیل و پرسشنامه جامعه پذیری سازمانی مدل تائورمینا بود که روایی پرسشنامه ها توسط متخصصین تأیید و پایایی پرسشنامه ها به کمک ضریب آلفا کرونباخ ۰ تأیید گردید؛ و برای تحلیل داده ها از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده شد. نتایج حاصل از تحقیق نشان داد که آموزش توانمند سازی معلمان مدارس ابتدایی لردگان بر کارآفرینی آموزشی و جامعه پذیری سازمانی آنان اثر گذار است.

واژگان کلیدی

توانمندسازی، کارآفرینی، جامعه پذیری

۱. استاد مدعو دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد، شهرکرد، ایران.
۲. کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد، مرکز لردگان، ایران.

مقدمه

امروزه کارآفرینی نقش مهمی در توسعه و پیشرفت اقتصادی کشورها دارد. در فضایی که دائم در حال تغییر است و پیوسته فناوری های جدید، کالا و خدمات جدید به بازار عرضه می شود، کارآفرینی الگویی برای تطابق با این تغییرات و سازگاری با شرایط پویای محیطی است. از آنجا که کارآفرینی سهم زیادی در ایجاد اشتغال دارد، از طرف دولت ها، سازمان ها و نهادها به عنوان راهی کارآمد برای کاهش میزان فشار بیکاری و افزایش خوداشتغالی مورد توجه قرار گرفته است. در این راستا تلاش ه ای زیادی برای توصیف کارآفرینی و تعیین عوامل مؤثر بر آن صورت گرفته است که هر کدام سعی کرده اند این مفهوم را تجزیه و تحلیل کنند (ناظمی و کافشانی، ۱۳۹۳). امروزه سازمان ها دیگر نمی توانند با اندکی افراد خلاق و با اجرای چند طرح به رقبای چابک، منعطف، نوآور، فرصت گرا و کم هزینه خود فائق آیند. بلکه باید شرایطی را فراهم آورند تا همه کارکنان از چنین روحیه کارآفرینانه ای بهره مند شوند و بتوانند به راحتی و به طور فردی و یا گروهی فعالیت های کارآفرینانه خود را به اجرا در آورند. در دنیای پر تلاطم و در حال تغییر امروز ایجاد خلاقیت و نوآوری در سازمان ها اولین شرط بقای آن هاست. به گونه ای که سازمان ها حاضرند برای بدست آوردن ایده های جدید هزینه های گزافی را بپردازند. برای ایجاد سازمان کارآفرین باید کارکنان را از جنبه های مختلف پرورش داد (فتحی و حقیقی نسب، ۱۳۹۶).

جامعه پذیری سازمانی کلیدی کارآمد و مؤثر در یکپارچه سازی کارکنان تازه وارد در سازمان و همسویی کارکنان با سابقه با تغییرات که در سازمان رخ می دهد است (شیخ اسماعیلی و همکاران، ۱۳۹۳). هماهنگ شدن با شغل و وظیفه جدید می تواند یک گزاره دلهره آور باشد. تازه واردین در سازمان نیاز به یادگیری چگونگی انجام وظایف و همچنین دست یابی به رفتار نرمال و قابل قبول از سوی همکاران دارند. در واقع افراد تازه وارد باید یاد بگیرند که چگونه محیط جدید را درک کنند و با آن سازگار شوند (نادی و همکاران، ۱۳۹۲). جامعه پذیری شامل، تغییر، مهارت های نوین، دانش، توانایی ها، نگرش ها، ارزش ها و روابط و درک صحیح و چارچوب های کاری می باشد. از طریق این فرایند فرد، دانش و مهارت های اجتماعی، فرهنگ را آموخته و با شیوه های عمل آشنا می شود و آنچه را که در سازمان مورد انتظار است را فرا می گیرد که در نتیجه، عدم اطمینان و اضطراب فرد در اوایل ورود به سازمان کم می شود از دیدگاه تلفیقی جامعه پذیری فرایند مستمری است که در آن فرد و سازمان با هم تعامل کرده و بر هم تاثیر می گذارند. از یک سو فرایند یادگیری است که از آن طریق افراد ارزش ها، هنجارها، شبکه های غیر رسمی و مهارت های مورد نیاز سازمانی را می آموزد؛ و از سوی دیگر فرایند مدیریتی است که از طریق آن سازمان کارکنان را ملزم به اطاعت و پیروی از ارزش ها، قوانین و رفتارهای مورد انتظار می کند. جامعه پذیری سازمانی به محتوای اشاره دارد که از طریق آن فرد با نقش خاص خود در سازمان سازگار می شوند (سلطانزاده و قلاوندی، ۱۳۹۲).

با درک این مهم که تغییر جزء لاینفک و ذات سازمان های هزاره سوم شده است، قدرت سازگاری و انطباق با تحولات اخیر در عرصه های مختلف اقتصادی، اجتماعی و آموزشی افزایش می یابد. به منظور غلبه بر شرایط نامطمئن، پیچیده و پویا تنها راهی که پیش روی مدیران قرار دارد، توانمندسازی کارکنان از طریق کسب دانش و مهارتی که به سرعت

کهنه و منسوخ می شود، است. از این رو، داشتن نیروی انسانی توانا و کارآمد که بنیاد ثروت ملی و دارائی های حیاتی سازمان به حساب می آید، منافع زیادی برای سازمان به دنبال خواهد داشت، در واقع، مطالعات رهبری و مدیریت اظهار می نمایند که پرداختن به توانمند سازی به عنوان تسهیل رفتار انگیزاننده تعریف شده است (اکرمی و همکاران، ۱۳۹۵). توانمندسازی نوعی راهبرد کلان مقبولیت یافته، برای بهبود مستمر و یک مفهوم برای انواع شیوه های کاربرد شایستگی های افراد در روش هوای خلاق و جدید برای تمام جنبه های عملکرد در سازمان است (داوودی و همکاران، ۱۳۹۵)؛ بنابراین، منابع انسانی عاملی مهم برای تعالی سازمانی محسوب می ووند. از طرفی سازمانها به مدیرانی اثربخش، نواندیش و متعهد نیازمندند که با همه سختی ها و شرایط حاکم بر دنیای کنونی بتوانند به اداره سازمان خود ادامه دهند و متناسب با فرهنگ کشور فنون نوین مدیریتی را به کار گیرند.

آموزش و پرورش یک محیط سازمانی است که می تواند با استفاده از ویژگی های روان شناختی توانمندسازی معلمان خود به عنوان قطب آموزش در بهبود وضعیت کارآفرینی سازمانی و ارتقا سطح کارآفرینی موثر باشد. اسلامی و همی مرادآبادی (۱۳۹۳) نشان دادند بین عوامل کارآفرینی سازمانی و توانمندسازی روان شناختی در اساتید تربیت بدنی رابطه معناداری وجود دارد. همچنین تابان و همکاران (۱۳۹۲) به بررسی نقش توانمندسازی استراتژیک در کارآفرینی سازمانی با رویکرد توسعه منابع انسانی در بین کارکنان دانشگاه ایلام پرداختند. ضمیری و همکاران (۱۳۹۹) نشان دادند آموزش توانمندسازی کارکنان باعث افزایش بهره وری سازمان و جامعه پذیری سازمان کارکنان دارای استرس شغلی گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل شد

بخش عمده ی توسعه ی کشور در نظام آموزش و پرورش پایه گذاری می شود و شکل می گیرد. در مطالعه حاضر به این موضوع پرداخته می شود که آموزش و پرورش چه نقشی را می تواند در آموزش و توسعه ی کارآفرینی در کشور داشته باشد. یک هدف مهم این پژوهش برجسته کردن نقش بسیار مهم آموزش و پرورش در آموزش کارآفرینی می باشد. استدلال این است که در طول دهه ی گذشته، نقش آموزش و پرورش در امر توسعه ی انسانی متخصص و کارآفرین مورد غفلت قرار گرفته است. از آنجا که کارآفرینان نقشی حیاتی در تداوم رشد و توسعه ی ملی ایفا می کنند، شایسته است در افق ایران ۱۴۰۴ به نقش آموزش و پرورش در تربیت کارآفرینان توجه ویژه ای شود؛ بنابراین پژوهش با هدف بررسی رابطه آموزش توانمند سازی معلمان مدارس ابتدایی لردگان بر کارآفرینی آموزشی و جامعه پذیری سازمانی آنان انجام گرفت

روش تحقیق

این پژوهش کاربردی و از نوع همبستگی بوده که جامعه آماری معلمان مدارس ابتدایی شهر لردگان بودند و روش نمونه گیری نمونه گیری تصادفی ساده بود. برای تعیین نمونه آماری از جدول مورگان استفاده شد که تعداد نمونه آماری ۱۰۰ نفر با روش نمونه گیری در دسترس دست آمد. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه توانمندسازی نیروی انسانی ملهم (۲۰۱۲) و پرسشنامه کارآفرینی سازمانی مارگریت هیل و پرسشنامه جامعه پذیری سازمانی مدل تائورمینا بود که روایی پرسشنامه ها توسط متخصصین تأیید و پایایی پرسشنامه ها به کمک ضریب آلفا کرونباخ ۰ تأیید گردید؛ و برای تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده شد.

یافته های تحقیق

فرضیه اصلی: بین توانمند سازی و کارآفرینی آموزشی رابطه معناداری وجود دارد.

برای بررسی رابطه توانمند سازی با کارآفرینی آموزشی، از برازش مدل رگرسیونی به داده‌ها استفاده می‌شود. جدول ۱ درصدی از داده‌ها که توسط مدل رگرسیونی تبیین و توصیف می‌شوند را نشان می‌دهد.

جدول (۱) درصد تبیین شده توسط مدل رگرسیونی فرضیه اصلی

خطای استاندارد برآورد	ضریب همبستگی تعدیل یافته	ضریب همبستگی (R ²)	مجدور ضریب همبستگی (R)
۰/۴۲۰	۰/۶۹۹	۰/۷۰۳	۰/۸۳۹

با توجه به ضریب همبستگی تعدیل یافته، می‌توان نتیجه گرفت ۶۹/۹ درصد از داده‌ها توسط مدل رگرسیونی تبیین می‌شوند؛ و می‌توان گفت بین توانمند سازی و کارآفرینی آموزشی رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه دوم: بین توانمند سازی و جامعه پذیری سازمانی رابطه معناداری وجود دارد.

برای بررسی رابطه توانمند سازی بین جامعه پذیری، از برازش مدل رگرسیونی به داده‌ها استفاده می‌شود. جدول ۲، درصدی از داده‌ها که توسط مدل رگرسیونی تبیین و توصیف می‌شوند را نشان می‌دهد.

جدول (۲) درصد تبیین شده توسط مدل رگرسیونی فرضیه دوم

خطای استاندارد برآورد	ضریب همبستگی تعدیل یافته	ضریب همبستگی (R ²)	مجدور ضریب همبستگی (R)
۰/۵۶۷	۰/۴۴۲	۰/۴۵۱	۰/۶۷۱

با توجه به ضریب همبستگی تعدیل یافته، می توان نتیجه گرفت ۴۴/۲ درصد از داده ها توسط مدل رگرسیونی تبیین می شوند؛ و می توان بیان داشت بین توانمند سازی و جامعه پذیری رابطه معناداری وجود دارد.

نتایج

هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه آموزش توانمند سازی معلمان مدارس ابتدایی لردگان بر کارآفرینی آموزشی و جامعه پذیری سازمانی آنان بود. نتایج حاصل از تحقیق نشان داد که آموزش توانمند سازی معلمان مدارس ابتدایی لردگان بر کارآفرینی آموزشی و جامعه پذیری سازمانی آنان اثرگذار است. نتایج پژوهش با تحقیقات اسلامی و همتی مرادآبادی (۱۳۹۳) تابان و همکاران (۱۳۹۲) همخوانی دارد. ضمیری و همکاران (۱۳۹۹) نشان دادند آموزش توانمندسازی کارکنان باعث افزایش بهره وری سازمان و جامعه پذیری سازمان کارکنان دارای استرس شغلی گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل شد.

پیشنهادات

مدیران آموزش و پرورش شهر لردگان مدیران و معلمان مدارس را تشویق به خلاقیت، نوآوری و مشارکت در برنامه ریزی های سازمان بکنند این کار موجب ایجاد و تقویت حس مسئولیت پذیری در آنان نسبت به ارزش ها و اهداف آموزش و پرورش کرمان می گردد.

مشارکت معلمان مدارس در فرایندهای تصمیمگیری با استفاده از راهکارهایی نظیر کمیته ها، گروه های بهبود کیفیت و استقرار نظام پیشنهادها نیز می تواند در توانمندسازی معلمان کارساز باشد. کارکنان را در پیشبرد امور سازمانی با توجه به صلاحیت و تخصص سهیم کنند و به نظرات آنان در خصوص مسائل سازمانی احترام بگذارند.

تفویض اختیار از طریق ایجاد گروه های کاری خودگردان و با اعطای قدرت تصمیمگیری برای آنها عملی می شود.

این کار سبب می شود معلمان احساس مالکیت شخصی در سازمان کنند تا آمادگی پذیرش نتایج مسئولیت ها را داشته باشند و روحیه اعتماد به نفس در آنها تقویت شود.

مدیران مدارس شرایطی را بوجود بیاورند که اطلاعات به طور وسیعی به اشتراک گذاشته می شود تا هر کسی اطلاعات مورد نیاز خود را به دست آورد.

منابع

۱. اسلامی، صدیقه، همتی مرادآبادی، جمشید. (۱۳۹۳). رابطه بین عوامل کارآفرینی سازمانی و توانمندسازی روان شناختی در اساتید تربیت بدنی. *مطالعات مدیریت ورزشی*، ۱۸۰-۱۶۵، ۶(۲۶)
۲. اکرمی، ز؛ چابک، ف، حیدری، آ، ۱۳۹۵، بررسی ارتباط بین توانمندسازی روان شناختی و عملکرد شغلی کارکنان، کنفرانس بین المللی اقتصاد، مدیریت، روانشناسی، قم، دانشگاه علمی کاربردی استانداری قم،
۳. تابان، محمد و نامدارجویی، احسان و صیادی، فاطمه، ۱۳۹۲، بررسی نقش توانمندسازی استراتژیک در کارآفرینی سازمانی با رویکرد توسعه منابع انسانی (مورد مطالعه، کارکنان دانشگاه ایلام)، همایش ملی مدیریت بازرگانی با محوریت: کسب و کارهای کارآفرینانه و اقتصاد دانش بنیان، رامسر.

۴. داودی، ع؛ میرعمادی، س م و دولتی، ع، (۱۳۹۵)، بررسی تأثیر فرهنگ سازمانی بر رفتار شهروندی سازمانی با میانجیگری توانمند سازی کارکنان سازمان جمعیت هلال احمر استان سمنان، کنفرانس بین المللی اقتصاد، مدیریت، روانشناسی، قم، دانشگاه علمی کاربردی استانداری قم،
۵. سلطانزاده و و قلاوندی، ح. (۱۳۹۲)، "مطالعه تکیه گاه‌های شغلی اعضای هیات علمی و رابطه آن با جامعه‌پذیری سازمانی"، فصلنامه اندیشه‌های نوین تربیتی، دوره ۹، شماره ۲. صص ۳۶-۱۰.
۶. شیخ اسماعیلی، سامان، حزباوی، سنا، صفری، حجت. (۱۳۹۳). اثرات جامعه‌پذیری سازمانی بر رفتار شهروندی سازمانی. اولین کنفرانس بین المللی ابزار و تکنیک‌های مدیریت، تهران، موسسه اطلاع رسانی نارکیش.
۷. فتحی، امین و منیژه حقیقی نسب، ۱۳۹۶، تاثیر هوش هیجانی و هوش سازمانی بر کارآفرینی سازمانی مورد مطالعه دانشگاه های آزاد شهر تهران، دومین کنفرانس بین المللی مدیریت و حسابداری، تهران، موسسه آموزش عالی صالحان،
۸. ناظمی، علی، عبدالله احمدی کافشانی، (۱۳۹۳)، بررسی ارتباط هوش هیجانی با قصد کارآفرینانه مورد مطالعه : دانشجویان کارشناسی تربیت بدنی دانشگاه تهران، مدیریت ورزشی، دوره ۶، شماره ۱
۹. نادى، محمد علی، ابراهیم زاده، رضا، مشایخی، زهره. (۱۳۹۲). الگوی ساختاری رابطه بین جامعه‌پذیری سازمانی و هویت سازمانی با رفتار شهروندی سازمانی در بین کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان، دوره ۸، شماره ۴، صفحه ۳۷-۵۰.

Investigating the Relationship between Empowerment Training for Lordegan Elementary School Teachers on Educational Entrepreneurship and Their Organizational Socialization

Mohammad Mohammadi¹

Soheila Rashidi²

Date of Receipt: 2021/01/16 Date of Issue: 2021/01/31

Abstract

The purpose of this study was to investigate the relationship between Lordegan primary school teachers' empowerment training on educational entrepreneurship and their organizational socialization. This research was an applied and correlational study that the statistical population was primary school teachers in Kerman and the sampling method was simple random sampling. Morgan table was used to determine the statistical sample. The number of statistical samples of 100 people was obtained by available sampling method. Data collection tools were Inspired Manpower Empowerment Questionnaire (2012), Margaret Hill Organizational Entrepreneurship Questionnaire and Taormina Model Organizational Sociability Questionnaire. The validity of the questionnaires was confirmed by experts and the reliability of the questionnaires was confirmed by Cronbach's alpha coefficient of 0. Pearson correlation and regression tests were used to analyze the data. The results showed that empowerment training for primary school teachers in Lordegan has an effect on their educational entrepreneurship and organizational socialization.

Keywords

Empowerment, Entrepreneurship, Socialization

1. Visiting Professor, Islamic Azad University, Shahrekord Branch.

2. Master of Educational Management, Islamic Azad University, Shahrekord Branch, Lordegan Center.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی